

28.3.2017

YM001:00/2016

Viite Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistaminen
Hänvisning

Asia Yhteistyöryhmän 8. kokous
Ärende

AIKA	15.3.2017 klo 8.30-11.00		
PAIKKA	Auditorio, työ- ja elinkeinoministeriö, Etelä-Esplanadi 4, Helsinki		
JÄSENET	Timo Korhonen, pj. Ulla Koski, vpj. Hanna Perälä Merja Niemi Sami Heikkilä Janne Koivukoski Vesa Pekkola Petra Stenfors Christell Åström Ulla Hurmeranta Mika Riipi Pentti Mäkinen Olli Ristaniemi Merja Vikman-Kanerva Timo Jokelainen	kansanedustaja ympäristöministeriö liikenne- ja viestintäministeriö opetus- ja kulttuuriministeriö puolustusministeriö sisäministeriö sosiaali- ja terveysministeriö työ- ja elinkeinoministeriö maa- ja metsätalousministeriö Suomen Kuntaliitto Lapin liitto Etelä-Savon maakuntaliitto Keski-Suomen liitto Uudenmaan liitto Lapin ELY-keskus	läsnä läsnä läsnä läsnä sij. Matias Warsta poissa sij. Mikko Paunio läsnä sij. Niina Riissanen sij. Anne Jarva poissa läsnä läsnä poissa läsnä
ASiantuntija	Jyrki Hurmeranta	ympäristöministeriö	läsnä
Pääsihteeri	Timo Turunen	ympäristöministeriö	läsnä
Sihteeri	Juhana Rautiainen	ympäristöministeriö	läsnä
SOVA-valmistelija	Sanna-Riikka Saarela	SYKE	läsnä

Muistio

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.42. Todettiin läsnäolijat.

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (Liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

4. Yhteistyöryhmän määräajan pidentäminen ja pysyvän asiantuntijan nimitys (Liite2)

Merkittiin tiedoksi, että työryhmän määräaika on pidennetty 15.4.2017 saakka ja pysyväksi asiantuntijaksi on nimetty hallitusneuvos Jyrki Hurmeranta ympäristöministeriöstä.

5. Ehdotus tavoitteiksi

Keskusteltiin tavoitteiden otsikoista. Päätettiin muuttaa 2. otsikko muotoon: "Tehokas liikennejärjestelmä". Hyväksyttiin muut otsikot.

Keskusteltiin tavoitteista, niihin tarvittavista muutoksista, niiden taustalla olevista asioista ja taustateksteissä korostettavista seikoista. Keskustelussa korostuivat erityisesti seuraavat asiat:

- Työryhmässä hyväksyttyjen valmistelun periaatteiden noudattaminen systemaattisesti.
- Päällekkäisyyden välttäminen eri lainsäädäntöjen kanssa.
- Tavoitevirkkeiden pituus suhteessa toisiinsa. Toiston vähentäminen ja tavoitteiden tiivistäminen.
- Konkreettisuus ja ymmärrettävyys.
- Muotoilun selkeys ja suhde toisiinsa. Esimerkiksi tavoitteissa käytetään monta eri verbiä: edistetään, kannustetaan, tuetaan, turvataan, suojellaan. Tiettyjä vahvuusasteita on

tarkoituksenmukaista käyttää eri tavoitteissa. Käytettävien termien on oltava yksiselitteisiä, ettei muodostu uusia tulkinnanvaraisia käytäntöjä.

- Tasapaino eri asioiden suhteen. Esimerkiksi rakentamisen ympäristön laadun ja asumisen kehittämistä koskevan tavoitteen tarpeellisuus.
- Millainen on tavoitetaso ja vapausasteiden määrä tavoitteiden soveltamisessa? Miten paljon jää liikkumavaraa alueilla tapahtuvalle harkinnalle?
- Tavoitteiden kansainvälinen ja valtakunnallinen merkitys.
- Päätöksen taustatekstien ja myöhemmin erikseen laadittavan päätösmuistion merkitys tavoitteiden tarpeen ja merkityksen perustelemissa.
- Tukeutuminen ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen eri asioissa.

Keskeisiä huomioita yksittäisiin tavoitteisiin:

- Yhdyskuntakehitystä ja liikennettä koskevat tavoitteet:
 - o Suunniteltavien alueiden käyttöönoton ajoituksen ja mitoituksen edistäminen tavoitteena ja toisaalta sen suhde kunnalliseen itsehallintoon.
 - o Muotoillaan uusi tavoite ottamaan huomioon asumisen kehittämisen. Asiaan liittyvä tavoite sisältyi aiempaan luonnokseen.

Tavoitteiden taustateksteissä esiin tuotavia näkökulmia:

- o Vähähiilisyiden edistäminen on keskeistä yhdyskuntarakennetta ja liikennettä koskevissa tavoitteissa.
- o Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen tukemisen merkitys eri väestöryhmien liikkumisen ja kansanterveyden kannalta.
- o Tarkennetaan, mikä on kansallisesti merkittävä liikenneyhteys?
- o Viitataan käynnissä olevaan liikenteen murrokseen.
- Luonnon monimuotoisuutta ja virkistyskäyttöä koskeva tavoite:
 - o Tavoitteen taustalla on asetus maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelusta koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta (SopS 19/1987) , joka sisältää luonnonperinnön määritelmän.

Merkittäviä luonnon arvoja sijaitsee myös perustettujen luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Maakunnissa on selvitetty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä aluekokonaisuuksia ja ekologisia yhteyksiä.
 - o Lisätään taustateksteihin maininta, ettei tavoite johda suojelualueisiin. Avataan kulttuuriympäristön merkitystä sekä luonnon ja kulttuuriympäristön synergioita virkistyskäytön edistämiseksi ja elinvoiman lisäämiseksi.
- Arvokkaiden maisema-alueiden, merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen sekä merkittävien esihistoriallisten suojelualuekokonaisuuksien arvot:
 - o Korostetaan, että ympäristön arvojen säilyminen edellyttää sen aktiivista kehittämistä.
 - o Korostetaan ympäristön laadun merkitystä.
 - o Esittelymuistiossa viitataan laadittuihin valtakunnallisiin inventointeihin, joita tavoitteet koskevat.
 - o Perustellaan miksi esihistorialliset suojelualuekokonaisuudet otetaan mukaan tavoitteeksi. Valtakunnallisesti merkittävät esihistorialliset suojelualuekokonaisuudet on valtakunnallisesti inventoitu ja niillä on muinaismuistolain suojaa. Muista kuin esihistoriallisista kohteista ei ole VATtien edellyttämää valtakunnallista inventointia.
- Mainitaan, että suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten tavoite toteuttaa SEVESO III-direktiiviä. Esitettiin kysymys, mitä kemikaaliräätälihoilla tarkoitetaan? Todettiin, että Trafan mukaan muotoilu on asianmukainen.
- Täsmennetään, mitä tarkoitetaan kokonaisturvallisuudella (sis. väestönsuojat, pelastustoimen ym. kriittiset toiminnot).
- Perustellaan tuulivoiman keskittäminen ensisijaisesti suuriin yksiköihin. Tavoitteen toteutuminen mm. vähentää niiden haitallisten ympäristövaikutusten laajuutta ja edistää liikenneturvallisuutta.

Jokelainen ja Niemi poistuivat kokouksesta klo 11. Niemi totesi, että OKM ei voi yhtyä luvun 'Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat' 1. tavoitteen tekstimuotoiluun. OKM esitti korvattavaksi termin "esihistoriallisten" termillä "arkeologisten".

Päätettiin poistaa tavoitteiden numerointi.

Hyväksyttiin VATit yhdessä sovituin muutoksin (liite 3).

6. Päätösluonnoksen jatkovalmistelu

Päätöksen 1. lukua koskevat kommentit on saatu jäseniltä edellisessä kokouksessa sovitun mukaan ja luvun teksti on työstetty ne huomioon ottaen.

Päätösluonnosta muokataan kokouksessa hyväksytyjen VATtien mukaan.

Päätösluonnoksen luvussa 3 olevat tavoitteiden taustateksit tiivistetään ja kytketään selkeästi VATteihin niitä perustellen. Kaikkia kokouksessa esitettyjä näkökulmia ei mahdu päätöksen taustateksteihin. Osa näkökulmista lisätään myöhemmin erikseen tehtävään päätöksen esittelymuistioon.

Sovittiin, että päätösluonnos lähetetään yhteistyöryhmälle kommenteille sähköpostitse.

7. Seuraava yhteistyöryhmän kokous

Päätettiin pitää seuraava kokous tiistaina 28.3. klo 10.30-13.30.

Sovittiin toinen kokous pidettäväksi tiistaina 11.4. klo 12.00-14.00

8. Mahdolliset muut asiat

Ei muita asioita.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.43.

LIITTEET

- 1 Edellisen kokouksen muistio
- 2 Yhteistyöryhmän muutokset –kirje
- 3 VAT-luonnos, käsitelty yhteistyöryhmän kokouksessa 15.3.2017.